

na ziemi zgierskiej

gazeta samorządowa
gminy Zgierz

6 / 2016

www.gminazgierz.pl

**XI ZJAZD STAŻAKÓW
W KANIEJ GÓRZE**

str. 3

TAJEMNICA

**SPRZED
2 TYSIĘCY LAT**

str. 4

15 sierpnia br. - w 96. rocznicę „cudu nad Wisłą” - zwycięskiej bitwy warszawskiej, która ocaliła Polskę i Europę przed bolszewicką nawałą, po raz kolejny obchodząc będziemy Święto Wojska Polskiego. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił je w 1992 r., by w ten sposób uhonorować szlachetną służbę Ojczyźnie, której zawdzięczamy wolność i narodową tożsamość. Serdecznie zapraszam Mieszkańców i Przyjaciół gminy Zgierz na tradycyjne uroczystości patriotyczne w Białej, gdzie wspólnie oddamy hołd bohaterom polskiego oręża i zmanifestujemy uznanie dla ofiarnej służby żołnierzy Wojska Polskiego.

Uroczystości rozpoczną się o godz. 11.30 złożeniem kwiatów na kwaterze żołnierzy Wojska Polskiego, poległych we wrześniu 1939 r., znajdującej się na miejscowym cmentarzu parafialnym. O godz. 12.00 w kościele pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła sprawowana będzie msza święta w intencji Ojczyzny i Jej obrońców. Ok. godz. 12.50 uczestnicy uroczystości wyruszą z kościoła przed pomnik Marszałka Józefa Piłsudskiego, gdzie odbędzie się dalsza część ceremonii – m.in. złożenie kwiatów i okolicznościowe wystąpienia przedstawicieli władz państwowych i samorządowych.

Niech nasz gremialny udział w uroczystościach Święta Wojska Polskiego w gminnej wspólnotce będzie świadectwem wdzięczności dla tych wszystkich, którzy w imię naszej wolności i z bezgranicznym poświęceniem bronili i bronią polskiej ziemi.

Wójt Gminy Zgierz
Barbara Kaczmarek

str. 5

www.gminazgierz.pl

Bezpłatne porady psychologiczne

dla mieszkańców gminy Zgierz
w III kwartale 2016 r.

DABRÓWKA SOWICE
Klub Integracji Społecznej
ul. Ogrodowa 6

04.07 godz. 09.00-13.00
18.07 godz. 14.00-18.00
08.08 godz. 09.00-13.00
22.08 godz. 14.00-18.00
05.09 godz. 09.00-13.00
26.09 godz. 14.00-18.00

GIECZNO
Centrum Aktywizacji
Społeczno-Kulturalnej
ul. Sportowa 3

04.07 godz. 14.00-18.00
11.07 godz. 09.00-13.00
18.07 godz. 09.00-13.00
01.08 godz. 09.00-13.00
08.08 godz. 14.00-18.00
22.08 godz. 09.00-13.00
12.09 godz. 14.00-18.00
19.09 godz. 09.00-13.00
26.09 godz. 09.00-13.00

GROTNIKI
Niepubliczny Ośrodek Zdrowia
ul. Brzozowa 23

01.07 godz. 14.00-18.00
25.07 godz. 09.00-13.00
05.08 godz. 10.00-14.00
26.08 godz. 14.00-18.00
02.09 godz. 14.00-18.00
16.09 godz. 09.00-13.00

SŁOWIK
Niepubliczny Ośrodek Zdrowia
ul. Gdańska 44

11.07 godz. 15.00-19.00
25.07 godz. 15.00-19.00
01.08 godz. 15.00-19.00
29.08 godz. 15.00-19.00
05.09 godz. 15.00-19.00
19.09 godz. 15.00-19.00

SMARDZEW
Niepubliczny Ośrodek Zdrowia
ul. Podleśna 2

08.07 godz. 09.00-13.00
15.07 godz. 14.00-18.00
22.07 godz. 09.00-13.00
12.08 godz. 14.00-18.00
19.08 godz. 10.00-14.00
29.08 godz. 09.00-13.00
09.09 godz. 14.00-18.00
23.09 godz. 09.00-13.00
30.09 godz. 14.00-18.00

BIAŁA
Niepubliczny Ośrodek Zdrowia
ul. Kościelna
Każydy poniedziałek w godz. 12.30-15.30

KONDOLENCJE

Wyrazy współczucia
Rodzinie

ŚP.
**Heleny
Manisty**

Przewodniczącej
Koła Gospodyń Wiejskich
w Lorenkach

składają
Wójt Gminy Zgierz
Przewodniczący i Radni
Rady Gminy Zgierz

Wyrazy współczucia
Pani

Barbarze Majchrzak
Przewodniczącej
KGW w Szczawinie
z powodu śmierci

MATKI

ŚP.
**Amelii
Królikowskiej**

składają
Koło Gospodyń Wiejskich
w Szczawinie
oraz M-G Rada KGW w Zgierzu

Wyrazy współczucia

**Janowi
Kleszczyńskiemu**

z powodu śmierci

OJCA

składają

Dyrektor i Pracownicy
Gminnego Zakładu Komunalnego
w Dąbrówce Wielkiej

Dziękujemy

Pani Barbarze Kaczmarek Wójtowi Gminy Zgierz,
Panu Wiesławowi Olendrowi Zastępcy Wójta Gminy
oraz Państwu Radnym Rady Gminy Zgierz
za inicjatywę i zaangażowanie w realizację budowy drogi
gminnej w Lorenkach, o którą zabiegaliśmy od wielu lat.
Sołtys, Rada Sołecka i Mieszkańcy Sołectwa Lorenki

GMINA ZGIERZ PRZEDSIĘBIORCOM Przedsiębiorco!

Prowadzisz działalność gospodarczą
z siedzibą w gminie Zgierz?

Skorzystaj z bezpłatnej promocji
na łamach miesięcznika „Na Ziemi Zgierskiej”!
Informacja o Twojej Firmie w nakładzie
5 tysięcy egzemplarzy trafi do mieszkańców

Do 29 lipca 2016 r. przyjmujemy zgłoszenia firm do BEZPŁATNEJ publikacji materiału promocyjno-reklamowego w specjalnym dodatku do miesięcznika „Na Ziemi Zgierskiej”, który ukaże się w sierpniu br. i będzie rozdawany m.in. podczas tegorocznych Dożynek Gminnych. Aby zgłosić udział należy dostarczyć do Urzędu Gminy Zgierz wypełniony formularz (do pobrania w Biurze Obsługi Klienta lub ze strony internetowej www.gminazgierz.pl).

ZMIANA GODZIN PRACY GZK

Uprzejmie informujemy, że od 1 lipca 2016 r. Gminny Zakład Komunalny w Dąbrówce Wielkiej będzie czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00-15.00 (kasa do godz. 14.30).

Organizacja ruchu 15 sierpnia w Białej
15 sierpnia 2016 r. w związku z organizowanymi uroczystościami patriotycznymi w Białej w godzinach od 12.45 do 14.20 ul. Kościelna będzie zamknięta dla ruchu samochodowego na odcinku od kościoła do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 702. Objazd będzie możliwy za ośrodkiem zdrowia.

AKTUALNE INFORMACJE NA:

www.gminazgierz.pl

URZĄD GÓRNICZY PRZYPOMINA

JAK LEGALNIE WYDOBYWAĆ ŻWIR I PIASEK NA SWOJEJ DZIAŁCE?

Okręgowy Urząd Górniczy w Kielcach – jako organ nadzoru górnictwa właściwy dla terenu gminy Zgierz – przypomina, że zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnictwo w zakresie wydobywania kopalin ze złóż może być wykonywana po uzyskaniu koncesji. W zależności od rodzaju i ilości wydobywanej kopaliny, a także sposobu jej wydobycia i obszaru złoża, koncesji udziela starosta, marszałek województwa lub minister właściwy do spraw środowiska. Prawo górnicze stanowi, że możliwe jest wydobywanie piasków i żwirów, przeznaczonych dla zaspokojenia potrzeb własnych osoby fizycznej z nieruchomości, stanowiącej własność tejże osoby, ale pod trzema warunkami: wydobyć musi być wykonywane bez użycia środków strażowych, nie naruszy przeznaczenia nieruchomości (np. działki rolnej) oraz w ciągu roku kalendarzowego nie będzie większe niż 10 metrów sześciennych. Konieczne jest jednak

zawiadomienie o tym fakcie (z siedmiodniowym wyprzedzeniem) właściwego organu nadzoru górnictwa. Zawiadomienie musi zawierać określenie lokalizacji i czasu planowanych robót. Naruszenie przepisów dotyczących wydobywania kopalin wiąże się z surowymi karami. Niedopełnienie obowiązku zgłoszenia wydobycia piasków i żwirów na własne potrzeby, a także niedotrzymanie wspomnianych wyżej warunków oznacza poważne sankcje finansowe. Osoba, która wydobywa kopaliny bez wymaganej koncesji, popełnia przestępstwo, zagrożone karą pozbawienia wolności do lat 3. Regułą jest także naliczenie w takim przypadku opłaty karnej, stanowiącej czterdziestokrotność stawki opłaty eksploatacyjnej, pobieranej przy wydaniu koncesji. Urząd Górniczy monitoruje wydobywanie kopalin, ścigając nielegalną ich eksploatację. Takie przypadki miały miejsce również w naszym regionie.

E-faktura z GZK

Od 1 lipca Gminny Zakład Komunalny w Dąbrówce Wielkiej uruchamia usługę dostarczania faktur za wodę drogą elektroniczną – na wskazany adres e-mail. W dobie bankowości elektronicznej, e-przelewów i popularności korespondencji mailowej to rozwiązanie przydatne i oczekiwane. Oczywiście tradycyjne faktury w wersji papierowej nie znikają. Aby zastąpić korespondencję listową e-fakturą przysyłaną na adres poczty elektronicznej należy złożyć w GZK odpowiednie oświadczenie. Formularze są dostępne również na stronie internetowej gminy Zgierz: www.gminazgierz.pl (GZK, Formularze do pobrania). Co ważne, w każdej chwili można powrócić do wersji papierowej lub też zmienić adres e-mail.

Poszukiwani jubilaci

Prosimy wszystkie pary, obchodzące w niedługim czasie jubileusz 50-lecia zawarcia związku małżeńskiego, o zgłoszenie zbliżającej się rocznicy do Urzędu Gminy Zgierz w celu właściwego jego uhonorowania. Tradycją stały się organizowane we współpracy z Urzędem Stanu Cywilnego w Zgierzu spotkania, podczas których wójt gminy Zgierz wręcza jubilatom Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie, przyznawane przez Prezydenta RP. Państwa zgłoszenia znacząco ułatwiają zmużny proces kwerendy akt stanu cywilnego. Prosimy o kontakt telefoniczny: (42) 716 25 15 w. 226.

Fundusze europejskie w zasięgu ręki

UNIJNE PIENIĄDZE NA POMYSŁ „Z IKRĄ”

Rybacka Lokalna Grupa Działania (RLGD) „Z Ikrą”, do której należy m.in. gmina Zgierz, uzyskała blisko 12 mln zł na działalność i realizację celów, związanych z rozwojem przedsiębiorczości wykorzystującej potencjał wodny, wzrost konkurencyjności obszarów rybactwa i akwakultury oraz aktywizacji rybaków. Wielomilionowe środki przyznane RLGD z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w ramach Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” na lata 2014-2020 posłużą do realizacji projektów na obszarze gmin, wchodzących w skład grupy „Z Ikrą”. Na dofinansowanie planowanych inwestycji, związanych z rybactwem i akwakulturą, mogą liczyć zarówno samorządy, jak i mieszkańcy terenów objętych działaniami RLGD – w tym gminy Zgierz. Wysokość dofinansowania może wynieść do 50% kosztów projektu w przypadku zakładania lub rozwoju działalności gospodarczej oraz do 75% w przypadku innych projektów. Nabór wniosków będzie przebiegał w oparciu o procedurę standardową oraz grantową, a premiowane będą przedsięwzięcia innowacyjne oraz ukierunkowane na potrzeby określonych grup społecznych: osób bezrobotnych, 50+, młodych do 24. roku życia. Pierwszy nabór planowany jest na kwiecień przyszłego roku. Wszystkie ważne dla potencjalnych wnioskodawców materiały można znaleźć na stronie internetowej www.zikra.org.pl.

XXI sesja Rady Gminy Zgierz

Rada Gminy Zgierz przyjęła uchwałę o zmianie nazwy Gminnego Ośrodka Kultury w Dzierżanej, która stanie się faktem już 6 lipca br.

- Nowa nazwa - Gminne Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji w Dzierżanej – bardziej oddaje szeroki zakres działalności placówki, a także nowe zadania, które zostaną mu powierzone – wyjaśnia wójt gminy Zgierz **Barbara Kaczmarek** – chcę również stanowczo zaprzeczyć, jakoby gmina rozpatrywała możliwość sprzedaży ośrodka w Dzierżanej. Z przykrością stwierdzam, że tego rodzaju plotki to wymysł ludzi, którzy nie pogodzili się z werdyktem wyborców. Nie ulega natomiast wątpliwości, że budynki w Dzierżanej wymagają gruntownych inwestycji i dużych nakładów. Zależy nam, aby ośrodek nie tylko utrzymał dotychczasową działalność, ale rozwijał się, dlatego rozważamy nawiązanie współpracy z zewnętrznymi inwestorami. Jak każde partnerstwo, również taka współpraca musi opierać się na obustronnych korzyściach. Jeśli gminie uda się znaleźć odpowiedniego inwestora, który będzie skłonny zmodernizować ośrodek, wyremontować budynki, stworzyć bazę hotelowo-gastronomiczną z prawdziwego zdarzenia, możemy zdecydować się na współpracę w określonym przedziale czasu, jednak o sprzedaży obiektów nie ma mowy. Ewentualna kooperacja byłaby korzystna dla gminy również dlatego, że bieżące koszty utrzymania ośrodka odciążyłyby budżet, a zaoszczędzone w ten sposób pieniądze zasiliłyby bezpośrednio przedsięwzięcia kulturalne. Byłoby to optymalne rozwiązanie, korzystne ekonomicznie, a jednocześnie realnie wspomagające budżet gminy Zgierz na kulturę, sport i rekreację, oczywiście pod warunkiem, że gmina znajdzie właściwego partnera do współpracy na warunkach określonych przez Radę Gminy.

Przejawem poszerzenia zakresu roli ośrodka jest decyzja radnych w sprawie nieodpłatnego użyczenia GOK-owi obiektu sportowo-rekreacyjnego im. Leszka Jezierskiego w Rosanowie. Konsekwencją zmiany nazwy stało się przyjęcie statutu w nowym brzmieniu.

Rada Gminy przeznaczyła 115 tys. zł na uruchomienie dodatkowego oddziału przedszkolnego w Szkole Podstawowej

w Dąbrówce Wielkiej. Ponad 63 tys. zł z budżetu gminy trafi do szkół w Białej, Dąbrówce Wielkiej i Szczawinie z przeznaczeniem przede wszystkim na wakacyjne remonty. Kwota 140 tys. zł została zarezerwowana na remont drogi gminnej nr 120899E (ul. Główna) w Lućmierzu. Pomyślna realizacja zakończonych inwestycji drogowych w Kwilnie i Lorenkach pozwoliła na zaoszczędzenie w budżecie 35 tys. zł – to różnica między pierwotnie planowanym całkowitym kosztem przebudowy dróg a faktycznymi wydatkami na ten cel.

Znowelizowana została uchwała w sprawie ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z działek rekreacyjnych i nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe. Rada Gminy określiła też szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług odbioru odpadów komunalnych. W regulaminie czytamy m.in., że pojemniki i worki z odpadami powinny być wystawione przed posesję najpóźniej w dniu odbioru przed godziną 6 rano. Odpadów niebezpiecznych (typu baterie czy niewykorzystane leki) nie należy wyrzucać razem z innymi odpadami, ale do specjalnie oznaczonych pojemników w wyznaczonych miejscach. Pojemniki na baterie znajdują się w każdej ze szkół, a na leki – w aptekach. Przestrzeganie tej zasady ma duże znaczenie dla środowiska i naszego bezpieczeństwa. Większość leków wymaga specjalistycznej utylizacji, ponieważ zawarte w nich substancje, wchodząc w reakcje, tworzą toksyczne związki. To samo dotyczy baterii. Z kolei odpady wielkogabarytowe, elektroniczne i elektrotechniczne – niezależnie od zorganizowanego dwa razy w roku odbioru sprzed posesji – właściciele nieruchomości mogą dostarczyć do wskazanego punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Przypominamy również, że podmiot odbierający odpady jest zobowiązany do nieodpłatnego zapewnienia worków na odpady segregowane – bez limitu, według potrzeb gospodarstwa domowego.

Wszystkie uchwały Rady Gminy Zgierz w pełnym brzmieniu dostępne są na stronie internetowej: www.gminazgierz.pl (Biuletyn Informacji Publicznej, zakładka Prawo), natomiast w dziale Aktualności publikowane są nagrania audiowizualne sesji Rady Gminy.

NOWY KOMENDANT ZGERSKIEJ POLICJI

Komendantem powiatowym policji w Zgierzu został mianowany nadkomisarz **Robert Śniecikowski**, służący w zgierskiej jednostce policji od 23 lat, a w bieżącej kadencji samorządu sprawujący również mandat radnego Rady Gminy Zgierz. Uroczyste wprowadzenie nowego szefa Komendy Powiatowej Policji nastąpiło 2 czerwca br.

XI Zjazd Oddziału Gminnego Związku OSP RP w Zgierzu

11 czerwca w Kaniej Górze zebrał się XI Zjazd Gminnego Oddziału Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Zgierzu, podsumowujący pięcioletnią (2011-2016) kadencję władz oddziału i otwierający nową. Delegaci jednostek OSP z terenu gminy Zgierz omawiali działalność organizacji w okresie sprawozdawczym oraz sprawy bieżące. Najważniejszym punktem zjazdu były: uhonorowanie odchodzącego prezesa **Stanisława Dynka**, który kierował gminnym oddziałem nieprzerwanie od 1998 roku, oraz wybory nowego zarządu. Specjalne podziękowania dla Stanisława Dynka za wieloletnią wzorową pracę i służbę społeczną na rzecz rozwoju lokalnych struktur Ochotniczej Straży Pożarnej oraz bezpieczeństwa mieszkańców gminy złożyła wójt **Barbara Kaczmarek**. W superlatywach na temat zaangażowania, umiejętności organizacyjnych i zasług długoletniego prezesa wypowiedzieli się również przedstawiciele jednostek, prosząc Stanisława Dynka o dalszą aktywność oraz wspieranie doświadczeniem zarządu w nowym składzie – w roli wiceprezesa. Prezesem Zarządu został wybrany jednogłośnie **Jan Wojciechowski** – dotychczasowy wicepre-

zes Gminnego Oddziału ZOSP RP i jednocześnie prezes OSP Rogóźno. Zarząd na lata 2016-2021 przedstawia się następująco: prezes – **Jan Wojciechowski**, wiceprezesi: **Stanisław Dynek** (OSP Skotniki) i **Krzysztof Jarmusz** (OSP Kębłiny), sekretarz – **Arkadiusz Złotowski** (OSP Biała), skarbnik – **Stanisław Szcześniak** (OSP Wypychów), komendant gminny – **Stanisław Stańczyk** (OSP Dąbrówka Wielka), członkowie: **Barbara Kaczmarek** (jako wójt gminy Zgierz), **Andrzej Karolczak** (OSP Kania Góra), **Marian Mamiński** (OSP Dzierżana), **Dariusz Pietrasiak** (OSP Szczawin), **Zdzisław Rembisz** (OSP Ślasków Górny) i **Piotr Rżanek** (OSP Ustronie-Grotniki).

Zjazd przyjął uchwałę w sprawie kierunków pracy na najbliższą kadencję w zakresie działalności organizacyjnej zarówno władz organizacji, jak i poszczególnych jednostek, wchodzących w skład Gminnego Oddziału Związku. Wśród planowanych zadań znalazły się m.in.: rekrutacja nowych członków OSP, promocja ochotniczej formacji strażackiej adresowana szczególnie do młodego pokolenia oraz doposażenie jednostek w sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych.

TAJEMNICA SPRZED 2 TYSIĘCY LAT

W lutym 2016 r. do Muzeum Miasta Zgierza przekazano kilka przedmiotów, które wzbudziły ogromne zainteresowanie archeologów i historyków. Jak wynika ze wstępnej oceny, były one częścią uzbrojenia sprzed około 2 tysięcy lat. Sensacyjne znalezisko pochodzi z okolic Szczawina i jest datowane na początki naszej ery. Czy jest to relikty pradawnej osady lub cmentarzyska, czy też miejsce pochówku wojownika lub podróżnika – odpowiedzi na te pytania będą szukać

przez wykrywacz metalowy przedmiot pod powierzchnią ziemi może okazać się śmiertelną pułapką. W ubiegłym roku ofiarą eksplozji niewybuchu padł rolnik z okolic Gołdapi, a do tragedii doszło podczas prac polowych. Lista ofiar pozostałych po wojnie min, granatów czy pocisków jest długa – również na terenie naszej gminy; w 1945 r., zaledwie kilka tygodni po zakończeniu działań wojennych, zginęło dwóch chłopców bawiących się w lesie koło Kwilna.

badacze. O planach przeprowadzenia badań archeologicznych w rejonie znaleziska w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków informuje dyrektor zgierskiego muzeum **Robert Starzyński**.

Okoliczności znalezienia niezwykłych świadectw bogatej historii ziemi zgierskiej nie są przypadkowe. To efekt działania osoby, przeszukującej teren z wykrywaczem metali, w celu wykopania „pamiątek” z przeszłości. Nie wszyscy mają świadomość, że proceder ten jest nielegalny i ścigany przez policję. Wbrew pozorom, nawet jeśli przedmioty znajdują się w ziemi na terenie naszej nieruchomości, są własnością skarbu państwa, a ich samowolne wydobywanie jest niezgodne z prawem.

Amatorzy historycznych „skarbów” szukają przede wszystkim militariów – pozostałości po I i II wojnie światowej. „Detektorystami”, jak się zwykle nazywało „kopaczy” uzbrojonych w wykrywacze metali, są zarówno prywatni kolekcjonerzy, jak i handlarze. Ci ostatni sprzedają swoje zdobycze na czarnym rynku. Jeszcze kilka lat temu portale aukcyjne roiły się od ofert sprzedaży nielegalnie wykopanych zabytków. Obecnie handel przeniósł się do podziemia, ponieważ policja konsekwentnie zwalcza przestępczy proceder. Monitorowanie ogłoszeń jest rutynową procedurą, pozwalającą na oddzielenie przypadków uczciwych transakcji miłośników „staroci” od handlu nielegalnymi „wykopalskami”.

Zdarza się, że „detektorysty” dokonują niebezpiecznych „odkryć”. Wciąż zdarzają się sytuacje odnajdywania niewybuchów z II wojny światowej. Sygnalizowany

To jednak nie odstrasza „kopaczy”. Podobnie jak nie odstrasza surowe konsekwencje. Czasami to brak znajomości prawa, a czasami – wyobraźni. Tymczasem znalezione elementy broni palnej czy amunicji narażają osobę, która wchodzi w ich posiadanie, na poważne zarzuty kryminalne, nie wyłączając terroryzmu. Pozostają również wątpliwości natury moralnej; trudno oprzeć się wrażeniu, że niejednokrotnie „detektorysty” natrafiają na miejsca pochówków i rozkopują nieoznaczone groby... Klamry żołnierskich pasków, guziki od mundurów czy orzełki nie były przecież powszechnie gubione czy porzucane.

Materialna wartość wykopanych przedmiotów zazwyczaj jest znikoma, ale ich wartość historyczna – często bezcenna. Jednak znaczenie mają nie tylko same przedmioty, ale również ich otoczenie: głębokość, na której spoczywają; rozmieszczenie, warstwy gruntu, liczne ślady, które potrafią odczytać jedynie eksperci. Dzięki stanowiskom archeologicznym można odtworzyć przeszłość danego miejsca, natomiast amatorki „wykopki” detektorystów są szkodliwe, ponieważ bezpowrotnie dewastują teren i uniemożliwiają naukowcom ustalenie faktów.

Czekamy w napięciu na ustalenia naukowców, którzy zbadają stanowisko archeologiczne w okolicach Szczawina. Być może efekty ich pracy znacząco poszerzą naszą wiedzę o osadnictwie na ziemi zgierskiej w odległych czasach. Będziemy o tym Państwa informować na naszych łamach.

FELIETON

STRUMIEŃ PIENIĘDZY DLA ROSANOWA

Bywa tak, że nie zawsze zauważamy w naszym otoczeniu obecność środków z gminnego budżetu, co nie znaczy, że ich nie ma. Po prostu nie uświadamiamy sobie tego faktu. Tymczasem gminne inwestycje to nie tylko rozbudowa infrastruktury drogowej czy wodociągowej, utrzymanie szkół czy chociażby oświetlenia ulicznego, ale również inwestycje w społeczność lokalną. Ostatnio modne stało się określenie „kapitał ludzki”, zaczerpnięte z unijnej terminologii. My wolimy jednak pisać o społeczności – ludziach, a nie „kapitale”.

Przykładem inwestycji publicznych w społeczność lokalną są przedsięwzięcia w dziedzinie sportu. Mało kto o takich inwestycjach pamięta. Samorząd gminy Zgierz wspiera finansowo kluby sportowe z terenu gminy głównie za pośrednictwem dotacji. Najwięcej pieniędzy trafia do Ludowego Klubu Sportowego Rosanów, który jest wizytówką gminy w regionie łódzkim jeśli chodzi o sport, a piłkę nożną w szczególności.

W przypadku LKS Rosanów dotacje wyniosły: 37 tys. zł w 2014 r. oraz 70 tys. zł w 2015 r. Warto zwrócić uwagę, że niemal dwukrotny wzrost wysokości dotacji w ubiegłym roku w porównaniu do poprzedniego to wyraz troski samorządu o rozwój czwartoligowego klubu piłkarskiego. Dotacja przyznana przez gminę nie została wykorzystana przez klub w całości: zgodnie z przeznaczeniem wydano niemal 67 tys. zł, a resztę

klub musiał zgodnie z prawem zwrócić do gminnej kasy. Dotacja jest przeznaczona m.in. na opłaty sędziowskie i związkowe (co daje łącznie ponad 30 tys. zł rocznie), zakup strojów i niezbędnego wyposażenia, ubezpieczenie i transport zawodników itp.

Ale dotacje to nie wszystko. Gmina utrzymuje obiekt sportowy im. Leszka Jezierskiego w Rosanowie, udostępniony klubowi bezpłatnie. W 2014 r. koszty utrzymania boiska i infrastruktury stadionowej – zgodnie ze standardami wymaganymi do organizacji rozgrywek meczów ligowych – wyniosły ponad 35 tys. zł, zaś w 2015 r. – już blisko 50 tys. zł. Do tego należy dodać 10 tys. zł, za które gmina zakupiła traktorek-kosiarke do koszenia trawy na terenie obiektu. Ale to nie wszystko. Ważną formą wsparcia klubu jest finansowanie umów pracy, zawieranych z trenerami. W 2014 r. na ten cel gmina wydała 9,3 tys. zł, a rok później – 10,5 tys. zł.

Na tle przedstawionych faktów i liczb niewiarygodnie wypada stwierdzenie, jakoby w Rosanowie „nic się nie działo”. Dzieje się (i to nie tylko w dziedzinie sportu!), tylko trzeba chcieć to dostrzec. I policzyć. A licząc tak „z grubszą”, tylko w ubiegłym roku to - „bagatela” - 140 tys. zł na sam rosanowski klub i stadion. Gmina okazuje się zatem czołowym sponsorem klubu.

Warto pamiętać, że gminne inwestycje przybierają różne oblicze, a wszystkie one składają się na ustawowe zadania gmin.

WAKACJE!

24 czerwca dzwonnki oznajmiły zakończenie zajęć lekcyjnych w roku szkolnym 2015/2016. W liście skierowanym do społeczności szkolnych z terenu gminy Zgierz wójt Barbara Kaczmarek podziękowała dyrektorom, nauczycielom i pracownikom szkół za owocną pracę, której efektem są „przemiany, jakie dzieją się w umysłach i sercach każdego ucznia: doskonalenie wiedzy i umiejętności, rozwijanie pasji i talentów, kształtowanie postawy patriotyzmu, humanizmu i innych wartości, które są fundamentem społecznej wspólnoty, jaką wszyscy tworzymy (...) Drodzy uczniowie! Mimo upływu czasu, aktualna pozostaje starożytna rzymska maksyma: „Non scholae, sed vitae discimus” - uczymy się nie dla szkoły, lecz dla życia. Zasób różnorodnych umiejętności, które rozwijacie i doskonalicie na przestrzeni swojej edukacji w szkolnej ławie, pozostanie Waszym prawdziwym niewyczerpanym skarbem na całe życie.

Miarą Waszych osobistych sukcesów są nie tylko oceny na wręczanych dziś świadectwach, dyplomach i nagrody, ale przede wszystkim satysfakcja z tego, co udało się osiągnąć, i ambicje, aby osiągnąć jeszcze więcej. Jest to możliwe, ponieważ na swojej drodze spotykacie wielu wspaniałych ludzi, którzy pomagają Wam rozwijać się i doskonalić: wychowawców, pedagogów, trenerów, a przede wszystkim Waszych najbliższych. Szczególnie dziś należą się za to słowa wdzięczności”.

Zadbajmy wspólnie, aby okres wakacyjnego wypoczynku był bezpieczny. Przypominamy również o bogatej ofercie zajęć wakacyjnych, organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury (od 6 VII działający pod nazwą Gminne Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Rekreacji). Po raz pierwszy będą one organizowane nie tylko na terenie ośrodka w Dzierżanej, ale również w gminnych świetlicach.

Rodzinne pikniki na ziemi zgierskiej

Czerwcową aurą sprzyjała organizatorom i uczestnikom tradycyjnych pikników i festynów w naszej gminie, m.in. w Rosanowie, Ciosnach, Besiekierzu Rudnym, Giecznie, Szczawinie, Białej, Dąbrówce Wielkiej, Kwilnie. Było wesoło, sportowo, rodzinnie, kolorowo i pysznie! Obszerne fotorelacje z poszczególnych wydarzeń można oglądać na oficjalnym profilu gminy Zgierz na portalu społecznościowym Facebook. Najłatwiej znaleźć nas za pośrednictwem strony internetowej www.gminazgierz.pl (zakładka Facebook).

Aktywność społeczno-zawodowa gwarancją bezpiecznej przyszłości

Od 18 maja 2016 r. w Klubie Integracji Społecznej w Dąbrówce, ul. Ogrodowa 6, rozpoczęły się intensywne zajęcia uczestników projektu pn. „Aktywność społeczno-zawodowa gwarancją bezpiecznej przyszłości” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 - 2020 realizowanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgierzu. Projekt został dofinansowany w kwocie 759.796,54 zł, natomiast wkład własny gminy Zgierz w realizację projektu wynosi 134.140,16 zł.

30 beneficjentów zostało podzielonych na trzy grupy po 10 osób. Każda grupa uczestników rozpoczęła projekt zajęciami z psychologiem z zakresu umiejętności interpersonalnych. Każda grupa realizuje również poradnictwo terapeutyczno-psychologiczne w formie grupowej. Uczestniczki projektu posiadające małe dzieci mają zapewnioną opiekę nad dziećmi finansowaną ze środków projektu. Dwóm niepełnosprawnym (niesłyszącym) uczestnikom projektu w ramach aktywizacji edukacyjnej pokrywane są koszty dodatkowych zajęć z zakresu informatyki i logopedii w celu zwiększenia ich samodzielności życiowej.

Wszystkie spotkania uczestników projektu mają również na celu integrację mieszkańców gminy Zgierz. Na wszystkich zajęciach grupowych zapewniony jest catering dla uczestników projektu. Oprócz zajęć w grupach, każdy z uczestników projektu odbędzie indywidualne spotkanie z prawnikiem w celu analizy indywidualnej sytuacji prawnej i rozwiązania problemów z zakresu prawa pracy, prawa rodzinnego, karnego, cywilnego czy spadkowego. Kolejnym etapem aktywizacji społecznej w miesiącu lipcu i sierpniu będą szkolenia z obsługi komputera i programów biurowych oraz poszukiwanie zatrudnienia przez internet.

koordynator projektu: Małgorzata Bibel

ZWYCIĘZCY GROTNICKIEGO BIEGU LEŚNEGO

(14 VI 2016 r.) zorganizowanego przez Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Grotnikach pod patronatem Wójta Gminy Zgierz:

Klasyfikacja drużynowa - szkoły podstawowe: I m. - Gieczno; II m. - Biała; III m. - Szczawin; gimnazja: I m. - Szczawin; II m. - Grotniki; III m. - Gieczno.

Klasyfikacja indywidualna wg kategorii wiekowych (D-dziewcząt i C-chłopców) w kolejności miejsc I, II, III (w nawiasie podano lokalizację szkoły, którą reprezentował uczestnik zawodów):

05D: Daria Wlazło (Słowik), Wiktoria Weiss (Biała), Katarzyna Świstak (Grotniki)
 05C: Kacper Adamczewski (Gieczno), Jan Jędrzejczak (Szczawin), Eryk Waga (Biała)
 04D: Klaudia Wlazło (Słowik), Julia Michalska (Biała), Klaudia Zachorska (Gieczno)
 04C: Maciej Skibiński (Grotniki), Szymon Góreczny (Dąbrówka W.), Damian Jamrozak (Gieczno)
 03D: Aleksandra Boruta (Biała), Marta Klepadło (Grotniki), Wioletta Wielakowska (Szczawin)
 03C: Kamil Ruciński (Gieczno), Tymon Piekarski (Szczawin), Marcin Amsolik (Dąbrówka Wlk.)
 02D: Natalia Zatorska (Szczawin), Aleksandra Goss (Gieczno), Magdalena Słabęcka (Słowik)
 02C: Konrad Wich (Gieczno), Kacper Zdobyh (Szczawin), Kacper Górski (Grotniki)
 01D: Weronika Leszczak (Gieczno), Klaudia Rosiak (Grotniki), Natalia Cytryniak (Szczawin)
 01C: Jakub Sibilski (Grotniki), Dawid Mroziński (Gieczno), Jan Majak (Szczawin)
 00D: Julia Królikowska (Szczawin), Wiktoria Markiewicz (Grotniki), Agata Tamborska (Słowik)
 00C: Kamil Pędzicki (Grotniki), Bartłomiej Jaszczak (Szczawin), Krystian Kociszewski (Gieczno)

„Wszystko, co wielkie,
Jest wielkie przez serce”
Cyprian Kamil Norwid

Radzie Rodziców
oraz wszystkim Rodzicom
angażującym się w życie szkoły dziękujemy
za znaczący wkład pracy, pomoc, wsparcie i
osobiste zaangażowanie w działania
na rzecz naszej placówki

Dyrekcja, Rada Pedagogiczna
i Uczniowie ZSG w Szczawinie

Serdeczne gratulacje
dla Państwa
Magdaleny i Marcina Nadrowskich
z okazji narodzin
Marysi, Kubusia i Piotrusia
wraz z najlepszymi życzeniami
od samorządu gminy Zgierz

Wójt Gminy Zgierz
Barbara Kaczmarek

W HOŁDZIE WSZYSTKIM MAMOM

Tegoroczne gminne uroczystości z okazji Dnia Matki zorganizowano w sali OSP w Rogóźnie. Wspaniały program artystyczny popisowo wykonali uczniowie Zespołu Szkolno-Gimnazjalnego w Giecznie.

DZIEŃ DZIECKA W DZIERŻĄZNEJ

Na wesoło i sportowo – tak spędzili swoje święto uczniowie ze szkół podstawowych i gimnazjów z terenu gminy Zgierz. Tradycyjnie w Gminnym Ośrodku Kultury w Dzierżąznej zorganizowano szereg atrakcji dla każdej grupy wiekowej. Nie zabrakło również ważnego aktu pamięci: delegacja młodzieży i władz gminy z wójtem Barbarą Kaczmarek i przewodniczącym Rady Gminy Markiem Telendą złożyła kwiaty przy pomniku upamiętniającym dzieci więzione i zmuszane do niewolniczej pracy w niemieckim obozie w Dzierżąznej w czasie II wojny światowej.

Tradycyjną częścią imprezy jest również BIEG JEDNOROŻCA pod patronatem Wójta Gminy Zgierz o Puchar Przewodniczącego Rady Gminy Zgierz, w tym roku organizowany po raz 20. Drużynową konkurencję wygrali uczniowie ze Szczawina (w kategorii szkół podstawowych) oraz z Grotnik (w kategorii gimnazjów). Gratulujemy zdobywcom Pucharu!

PIŁKARSKIE MISTRZOSTWA W ROSANOWIE

9 czerwca 2016 r. w Rosanowie odbył się Turniej Piłki Nożnej im. Leszka Jezierskiego pod patronatem Wójta Gminy Zgierz, zorganizowany przez Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Słowiku. Mecze rozgrywane były w dwóch kategoriach: klasy I-III oraz IV-VI. W grupie juniorów na podium znaleźli się kolejno: uczniowie ze Szczawina, Gieczna i Słowika. Najlepszym zawodnikiem meczu wybrano Janka Jędrzejczaka (ZSG Szczawin), a najlepszym bramkarzem okazał się Szymon Jagiełło (ZSG Gieczno). W kategorii klas IV-VI najwyższe miejsca zajęli kolejno reprezentanci szkół w Giecznie, Modlniej i Białej. Tytułem najlepszego zawodnika wyróżniono Kamila Rucińskiego (ZSG Gieczno), a tytułem najlepszego bramkarza

ZAPROSZENIE DO MUZEUM

Made in PRL

Sezon wakacji i urlopów sprzyja podróżom i odwiedzaniu interesujących miejsc. Czasami są one naprawdę nieodległe. Zachęcamy Państwa do wizyty w zgierskim muzeum przy ul. Dąbrowskiego 21 (godziny otwarcia i szereg przydatnych informacji można znaleźć na stronie internetowej www.muzeumzgierz.pl).

Do końca lipca w Muzeum Miasta Zgierza można oglądać autorską wystawę „Opakowanie zastępcze”, prezentującą ciekawe eksponaty z okresu PRL. Zgromadzone w trzech salach wystawowych przedmioty codziennego użytku, elementy wyposażenia wnętrz czy detale z epoki doskonale ilustrują kulturę materialną tamtych lat. Sceneria nawiązująca do kulturowych filmów Stanisława Barei umiejętnie podkreśla absurd i niedostatek życia po wschodniej stronie „żelaznej kurtyny”. Dla zwiedzających to prawdziwa podróż do przeszłości. Przedstawiciele młodszego pokolenia mogą zobaczyć nieznaną współczesnej cywilizacji artefakty jak chociażby uliczny saturator czy bony towarowe. Z kolei czterdziestolatkiwie przypomną sobie czasopisma i zabawki czasów swojego dzieciństwa.

Wystawa „Opakowanie zastępcze” wpisuje się w cykl ekspozycji oraz zajęć edukacyjnych, przybliżających – na szczęście egzotyczne już – realia Polski Ludowej.

Rzeczywistość Polski lat 1945-1989 to mozaika kontrastujących obrazów – zarówno tragicznych, jak zbrodnie okresu stalinowskiego, pacyfikacja wystąpień robotniczych czy stan wojenny, jak i budzących sentymentalne wspomnienia: Komar, FSM Syrena, telewizor Neptun czy pralka Frania, a wszystko to „made in Poland”. Każdy z tych wymiarów naszej historii można odkrywać lub przypominać sobie m.in. dzięki wystawom w zgierskim muzeum. Aktualnie prezentowana ekspozycja pozwala przyjrzeć się PRL-owi od strony materialnej: wzornictwo, materiały, rozwiązania techniczne czy tytułowe „zastępcze” rozwiązania nieustannych problemów zaopatrzeniowych uświadamiają nam, jak ogromne zmiany dokonały się w codziennym życiu na przestrzeni ostatniego ćwierćwiecza. „Opakowanie zastępcze” nie tylko warto, ale trzeba zobaczyć, a także pokazać młodszemu – i opowiedzieć im, jak wyglądało życie codzienne rodziców i dziadków. Wystawa będzie czynna do końca lipca.

Drugą z obecnie udostępnianych ekspozycji jest prezentacja twórczości przedstawicieli znanej zgierskiej rodziny artystów: „Wieczorkowie – trzy pokolenia” to przegląd dzieł autorów, z których każdy wypracował indywidualny styl, zaś wszystkich łączy genealogia i zamiłowanie do sztuki.

Na zdj.: Grupa gimnazjalistów ze Szczawina pod opieką nauczyciela historii **Krzysztofa Wołowskiego** zwiedza wystawę „Opakowanie zastępcze” w Muzeum Miasta Zgierza.

WYKREŚLANKA

Z podanego diagramu należy wykreślić słowa umieszczone poniżej: poziomo, pionowo, ukośnie i wspak. Pozostałe litery czytane rzędami utworzą rozwiązanie.

JEZIORA, MORZE, PLAŻA, GÓRY, LASY, ODPOCZYNEK, URLOP, HAMAK, PRZYRODA, GRILLOWANIE, SPACERY, SŁOŃCE, WCZASY, KOLONIE, OBOZY, KOMARY, LATO, LIPIEC, SIERPIEN, KAJAK, NAMIOT.

Zapraszamy Państwa do udziału w konkursie! Wystarczy przesłać na adres Urzędu Gminy Zgierz lub dostarczyć do Biura Obsługi Klienta wypełniony KUPON, aby wziąć udział w losowaniu nagrody: kubeczek „Na Ziemi Zgierskiej”. Nagrody za wykreślankę z poprzedniego numeru otrzymują Pani: ANNA KEPA z Rosanowa oraz JADWIGA KLIMCZAK z Kęblin. Gratulujemy i zapraszamy po odbiór w terminie do 31 grudnia br.

KUPON KONKURSOWY

hasło:

imię i nazwisko:

adres:

kontakt (nr telefonu lub e-mail):

Wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych przez Urząd Gminy Zgierz - Redakcję „Na Ziemi Zgierskiej” na potrzeby organizowanego konkursu dla Czytelników.

Wyrażam zgodę na opublikowanie mojego imienia i nazwiska oraz nazwy miejscowości w przypadku wylosowania nagrody.

podpis:

PRYMUSI W TORUNIU

21 czerwca br. uczniowie szkół z terenu gminy Zgierz uzyskujący wyróżniające wyniki w nauce oraz reprezentujący szkoły w olimpiadach i konkursach uczestniczyli w wycieczce zorganizowanej przez Urząd Gminy Zgierz. Tym razem celem podróży było rodzinne miasto Mikołaja Kopernika, słynące również z legendarnych pierników.

MISTRZOWIE MODELARSTWA Z BIAŁEJ

31 maja br. w Zgierzu odbyła się uroczysta gala, podsumowująca międzypowiatowe konkursy dla uczniów, zorganizowane przez miejscowy Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli. Miło nam zakomunikować, że w konkursie modelarskim „DIORAMA” tytuł Mistrza Modelarstwa uzyskał uczeń Szkoły Podstawowej w Białej **Piotr Wachowicz** za pracę „W starej zagrodzie”, przygotowaną pod kierunkiem nauczyciela **Piotra Winnickiego**. Nagrodą specjalną wyróżniono **Jakuba Biernaciaka** z tej samej szkoły. Gratulujemy!

Organizator cieszących się ogromnym zainteresowaniem dzieci i młodzieży konkursów, które są jednocześnie pasjonującymi projektami edukacyjnymi, **dr Bronisław Matusz** ze zgierskiego WODN-u, już teraz zachęca do udziału w kolejnej edycji, zaplanowanej na następny rok szkolny. Konkurs „Czas na HANDMADE” będzie poświęcony pracom wytwórczym z drewna, zaś tematem tradycyjnego konkursu fotograficznego będzie „Las i jego skarby”. Okres wakacji z pewnością sprzyja treningowi umiejętności manualnych i artystycznych, więc warto pomyśleć o konkursach już dziś.

EKO-WYCIECZKA

W dniu 11 maja 2016 r. dziewięcioro gimnazjalistów z Zespołu Szkolno-Gimnazjalnego w Szczawinie pod opieką Ireny Konsowicz uczestniczyło w wizytach studyjnych w Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Machnaczu oraz w Przedsiębiorstwie Plast-Mar w Balczewie k. Włocławka, które promuje technologie i rozwiązania niskoodpadkowe, wykorzystując do produkcji surowce wtórne. Wizyta odbyła się na zaproszenie Włocławskiego Centrum Edukacji Ekologicznej. Była to wspaniała okazja do bezpośredniego poznania zasad i sposobów sortowania, składowania i przetwarzania odpadów. Uczniowie zobaczyli linię produkcyjną, podczas której z pochodzących z recyklingu: polietylenu i polipropylenu, wytwarzany jest granulata wykorzystywany następnie do produkcji towarów użytkowych. Pracownicy obu przedsiębiorstw w praktyczny, przystępny i ciekawy sposób pokazali i opowiedzieli uczniom o swojej pracy, szczególnie podkreślając potrzebę i znaczenie dla środowiska odzyskiwania i ponownego wykorzystywania odpadów wtórnych. Każdy uczestnik wycieczki otrzymał wspólne pamiątkowe zdjęcie oraz doniczki z odpadów, które zostały wyprodukowane na naszych oczach. Wizyty w Machnaczu i Balczewie z pewnością przyczynią się do podniesienia świadomości ekologicznej młodzieży, lepszego zrozumienia potrzeby sortowania odpadów oraz ich powtórnego wykorzystania. Zdjęcia z wizyty na stronie internetowej szkoły www.szczawin-ehost.pl

R	C	E	I	P	I	L	K	A	M	A	H
E	K	A	L	D	T	W	G	O	O	Y	S
I	N	A	Y	A	C	O	R	Ó	Z	C	A
N	Ż	H	J	Z	S	Z	I	O	R	D	I
A	B	E	A	A	E	Y	B	M	O	Y	Z
W	P	S	I	E	K	O	C	R	A	Z	A
O	Y	U	R	L	O	P	Y	N	Y	N	R
L	R	K	E	N	Y	Z	C	O	P	D	O
L	A	S	I	E	R	P	I	E	Ń	C	I
I	M	H	S	P	A	C	E	R	Y	W	Z
R	O	A	K	A	K	O	L	O	N	I	E
G	K	C	J	I	E	C	Ń	O	Ł	S	J

NOC ŚWIĘTOJAŃSKA

18 czerwca w Gminnym Ośrodku Kultury w Dzierżąnej zorganizowano tradycyjną imprezę świętojańską. Obrzędowi puszczania wianków na wodzie towarzyszyły występy zespołów artystycznych, działających przy ośrodku. Muzycznymi gwiazdami wieczoru były formacje K.A.S.A. & The Czadmakers oraz Freaky Boys.

ISSN 1425-9370

**na ziemi
zgierskiej**

gazeta samorządowa
gminy Zgierz

WYDAWCA
GMINA ZGIERZ
REDAKCJA

Urząd Gminy Zgierz,
95-100 Zgierz, ul. Łęczycka 4
gazeta@gmina.zgierz.pl
tel. 42 716 25 15 w. 111

REDAKTOR NACZELNY
Mariusz Świątczak
REDAKTOR WYDANIA
Dariusz Szlowski

Opracowanie graficzne:

Mariusz Świątczak
Magdalena Tworska

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Kinga Banasik
Gabriela Skopiak
Dariusz Szlowski
Mariusz Świątczak

Miesięcznik bezpłatny.

Nakład: 5 000 egz.

(C) Urząd Gminy Zgierz, 2015.

Wszystkie prawa zastrzeżone.

DRUK: Polska Press Sp. z o.o.,
Łódź, ul. ks. Skorupki 17/19

www.gminazgierz.pl

ZAJĘCIA WAKACYJNE

dla dzieci i młodzieży
w gminie Zgierz

ORGANIZATOR: Gminny Ośrodek Kultury
w Dzierżąnej

ZAPISY tel.: (42) 717-84-66

www.dzierzazna.pl

D O Ż Y N K I G M I N N E

DZIERŻAZNA

28

sierpnia
2016